GIRONA NOTICIES.COM + Periodisme

“La Autonomía por arrastre”.

Opinió | 20/02/2007 | 10:36

Ara mateix, sense la reclamació catalana de nou Estatut ningú no movia un dit.

L’any 1996, Jaime García Añoveros, professor d’Economia molt prestigiós que havia estat ministre amb el president Suárez, nascut a Navarra però radicat feia molts anys a Sevilla i, de fet, a efectes pràctics, un polític molt andalús –i bon amic de Catalunya– va escriure que a Espanya la configuració de l’Estat de les autonomies s’havia fet i es faria en el futur por arrastre. És a dir, que hi havia comunitats autònomes perquè Catalunya havia demanat i obtingut un Estatut d’autonomia i que, en el futur, l’estructura autonòmica podia ser que s’anés desenvolupant, però que seria per iniciativa catalana que arrossegaria totes les altres (amb el cas a part d’Euskadi).

I així ha estat. També ben recentment amb l’Estatut valencià, i ara mateix amb l’andalús, que es va aprovar abans-d’ahir per referèndum. Encara que amb una participació molt baixa.

No entraré a analitzar a fons les causes d’aquesta abstenció tan alta. Sorprenentment alta si es té en compte que –contràriament al que va passar a Catalunya, i que forçosament havia de tenir un cert efecte desmobilitzador– a Andalusia l’Estatut fou negociat i aprovat amb el suport clar i rotund de pràcticament totes les forces polítiques andaluses. Tampoc no em ficaré a opinar a fons sobre la política territorial del Govern del president Rodríguez Zapatero, des del tema d’ETA d’Euskadi fins la seva actuació respecte a Catalunya, o l’explosió de reformes estatutàries que s’han produït. És evident que, almenys, vistes les coses des de Catalunya, el judici no seria bo, però pel que veiem des d’Andalusia, no seria entusiasta. Tot plegat ha estat massa condicionat pel tacticisme. I amb frivolitat.

Quan durant els últims dos o tres anys s’ha preguntat a algunes comunitats autònomes espanyoles que, arran de la discussió de l’Estatut català han reclamat també un nou Estatut, què volien, quines competències, quina simbologia, quin sistema de finançament, la resposta ha estat sempre: “No menos que ellos”, o bé simplement: “No discriminación”. Fins i tot l’Estatut valencià té una clàusula que diu que el País Valencià podrà obtenir qualsevulla competència que ells no tinguin i que alguna comunitat autònoma hagi obtingut. I tothom sap que això es fa pensant en Catalunya. Això és un fre constant per a Catalunya. I una excel•lent excusa per a negar peticions de tota mena referents a la nostra autonomia. Peticions que molt sovint no són pròpiament millores, sinó simplement peticions de més responsabilitat i de més capacitat d’iniciativa. Que, d’entrada, molt sovint les restants comunitats autònomes no volen. Per no voler, algunes no volien ni la sanitat, ni l’ensenyament, ni naturalment les presons. Ni la corresponsabilitat fiscal. Ni la policia. Ni inicialment la projecció exterior. I així un llarg etcètera.

Ara mateix, sense la reclamació catalana de nou Estatut ningú no movia un dit. Després les peticions han vingut a corrua feta, i tots sota el lema de “lo mismo que ellos”. I s’ha creat un gran enrenou a tot Espanya a cavall de la confrontació PSOE-PP i, pel que fa a Catalunya, d’un estat d’ànim hostil contra nosaltres. Per desgràcia, el temor que el moment i la manera de plantejar el nou Estatut català crearia grans tensions s’ha confirmat, i també la predicció que, contràriament al que deia gent molt rellevant del tripartit català, el nou Estatut no portaria a un federalisme asimètric, sinó a un –diguem-ne– federalisme més simètric que mai.

Això sempre ha estat així. Ja ho fou amb la Mancomunitat. Avui és oportú recordar que l’any

1919, el Manifiesto de Córdoba reclamava “una soberanía de igual intensidad que la solicitada por la Mancomunidad catalana”. I un altre exemple d’això és la recomanació que va fer José Calvo Sotelo cap a finals de la dictadura de Primo de Rivera perquè una “representación de las fuerzas vivas” del País Valencià demanés la creació de la Mancomunitat valenciana. I ho justificava dient que “la actitud hiriente del hecho diferencial catalán, considerado por vía administrativa en su Mancomunidad, se debilitaría de modo poderoso cuando en vez de constituir una excepción sentase jurisprudencia convirtiéndose en regla nacional por doquier vivida”. El cas és que, com a Andalusia, al País Valencià la petició d’una Mancomunitat no havia estat objecte d’una reivindicació consistent.

En tot cas el que de tot això hem de concloure és que Catalunya no s’ha de fixar pel seu desenvolupament autonòmic en la idea que de l’autonomia tenen les altres comunitats autònomes. Si ho haguéssim fet, com abans deia, no tindríem ni corresponsabilitat fiscal –amb la millora important de finançament que ha representat de 1993 ençà–, ni policia, ni control de carreteres, ni competències penitenciàries, ni eines de projecció exterior, ni Corporació de Ràdio i Televisió, etc. I tindríem una TV3 de pissarrí, com volia el Govern central –del PSOE– l’any 1983, amb l’excusa que si ens donaven una bona TV l’havien de donar a tothom. Per tant, hem de fixar el que nosaltres volem ser i el que necessitem per a tirar endavant el nostre projecte de país i de societat. I hem d’actuar d’acord amb la nostra vocació d’autogovern, que no coincideix amb la de moltes comunitats autònomes espanyoles. És més ambiciosa perquè respon a un fet diferencial que reposa i s’afirma a través de l’autogovern.

A cavall nostre, i seguint el camí iniciat per Catalunya, hi ha comunitats autònomes que després han demanat i obtingut el que mai no havien pensat demanar. Això és un fre per a Catalunya, però amb fre o sense nosaltres hem d’actuar amb criteris propis. I tenir voluntat de defensar-los aquí i a Madrid.

Autor: Jordi Pujol
Jordi Pujol

https://gironanoticies.com/noticia/355-la-autonomia-por-arrastre.htm